

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

[Του FRANÇOIS COPPÉE]

ΦΩΣ ΣΤΟ ΠΑΡΘΥΡΟ

Ζέστες, κουνούπια, θόρυβος, τόν έκαμαν τόν Λουδοβίκο να φύγη από την κάμαρά του, και να τρέξη έξω, ζητώντας, δροσιά, ησυχία, έμπνευσι. Έμπρός στο τραπέζι του, τα χειρογράφα του, που δεν μπορούσε να τα τελειώσει. 'Η πέννα του, δεν έτρεχε πειδι, άπάνω στο χαρτί. Έσβουσε και αυτός το φώς και στενοχωρημένος κατέβηκε και τα τέσσαρα πατώματα του σπιτιού που έμενε και βρέθηκε στον δρόμο.

Έρμος ο δρόμος. Κίνποις καμιά. "Ένα ζυθοπωλείο απέναντι, άδειανό, έμενε σαν νυσταγμένο, με θαμπά, κατεβαμένα φώς. Έκάθισε ο 'ένα τραπέζι και άρχισε να σκέπτεται.

— Τι άδης βραδεί !
Το ποτήρι με την μύρα, που το 'εσπρεν ένα γκαρζόνι, με άνασκομωμένα τα μαυικία, έβρωμοσε ζυνίλες, έμυριζε αϊγύο. Ζέστι και έκει και όταν σκαυότασε καμιά πνοή άέρος, ήτανε και αυτή ζεστή, σαν πνοή άρρώστου.

Τώρα μετανούσε γιατί δεν κάθισε στο σπίτι του. Και σιγά σιγά του ήλθε η συναισθησι της καταστώσεως του και ένα βήρος λυπηρό, του πίεςο το στήθος. Και είδε τόν έαυτό του χωρίς χαρά, χωρίς οικογένεια, χωρίς μέλλον, με ένα σκληρό και άχαριστο έπάγγελμα.

Και τι έπάγγελμα ! Να πουλάς ρήματα και έπιθετα. Και ήτανε τριάντα οκτώ έτών ορώτα.

Το πρωί που ξυγιδότανε, ειδη με ρίγος, που τον άγγιξε ως την καρδιά, να φτιράνουν στους κροτάφους του, τα πρώτα άσπρολούλουδα του νεκροταφείου. Χαμένα νιάτα ! Και περίηπο, με τα μάτια γεμάτα από δάκρυα, θυμήθηκε μια από τις πειδι άπαισιες, τις τελευταίες του τις νύχτες την παραμονή μιας μονομαχίας, κοντά σε μιάν έρωμένη του τυχαία, την όποιαν δεν θέλαιο, να έξυπνήθη το πρωί και να άσπασθη, σαν έφυγε για να κτυπήθη.

Τόσο αισθανότανε ότι η γυναίκα αυτή, που ήταν ζένη. Πουθενά, τίποτε, δεν του θεμαίνε, την κρύα και μοναχική ζωή η ζέσιτη της άγάπης, του φίλτρος, της στοργής η θαλαπιαρή...

Βυθισμένος στις πένθιμες αυτές σκέψεις, ο Λουδοβίκος, σήκωσε το ποτήρι του να πιη τη μύρα, όταν παρατήρησε έμπρός του και από επάνω του, ένα παράθυρο με φώς. "Ητο το μόνο παράθυρο, που ήταν φωτισμένο από όλα τα έκει τριγύρω σπιτία.

— Ποιός να κάθεται έκει μέσα ; σκέφτηκε.
Και αισθάνθηκε την στιγμή εκείνη την λυπνη, την άπομόνωσι, την εγκατάλειψιν εκείνην, που αισθάνονται όλοι, όσους η άπδια η ή θλίψις, έδιωξαν πολλές φορές από το σπίτι τους, όταν βλέπουν η αισθάνονται άλλους εύτυχέστερους να κατοικούν εύδαιμονες σε τέτοια φωτιζόμενα δωμάτια...

— Ποιός να κάθεται έκει μέσα ; Ποιός άγρυπνει τόσο άργα ; Κάποιος βιοπαλαισιτής όπως αυτός, κάποιος συγγραφέας ίσως, η κάποιος ποιητής. Θυμήθηκε ότι πολλάκις βλέπει να βγαίνει από το σπίτι αυτό, έναν νέον ώχρον κακοντυμένον, που βασιδεί πάντα ύπο την μασάλην του, ένα βιβλίο. Αυτό θα εινη ! Αυτό το παιδι που θα κερδίη το φρωμί του, δίδοντας μάθηματα την ημέραν και άφιερώνει τις ώρες της νυκτός του εις την τέχνην και την ποιησι. Εινε πτωχός, πτωχότατος, αλλά άγνος σαν κρίνος. Διατρεφεί άμολυτον τον θησαυρόν της νεότητος και των όνειρων, και όταν, παρά τα φτωχά του ρούχα, τον κτυτάει προπετιώς, καμιά γυναίκα του δρόμου, αυτός κατεβάζει ντροπαλά τα μάτια του, ώσαν καμιά παρθένος, τα βαθεία του μάτια, με τα βελουδένια βλέφαρα, σκεπτόμενος καμμιάν Βεατρικην η 'Ιουλιέτταν !...

Χωρίς άλλο θα διψήη για όδα, αλλά έννοη να την άποκτιση με κάποιο άριστοούρημα, μέσα εις το όποιον να χυση όλην την ειλικρινεία της ζωής του.

Σέβεται την πείνα του, όπως ο ήλιότης το σπαθί του, θα προτιμήση να πεθάνη της πείνας, παρά να γεινη βασιάζος των γραμμάτων και να σκορπίη άποτσιγάρα, μέσα στα όπισθια γραφεία, γενόμενος δημόσιος υπάλληλος.

Δεν θα πρόφθασε βέβαια να γνωρίση την ζωή. 'Αλλά εις τη χρησιμεύει η ζωή στους ποιητές, παρά για να τους μαραινη και τους άπογοπεύει και να σκευώνη την χιμαίρες τους.

— Ίσως να γράφη ιώρα τους πρώτους στίχους του, το θεϊον άρωμα της νεότητός του, εκείνο που μόνον μια φορά κάνει κανείς εις την ζωή του !

Άμυσσηγει τον μαγικόν παράδεισιον, ένα Παράδεισιον άδύνατον, όπου τα πτηνά έχουν άρωμα και τα άνθη έχουν πρερά, όπου αι γυναίκες εινε άγγελαι και γλυκεραι όπως τα άστρα, όπου μόνον αισθήματα και όνειρα πάσχουν, και άργότερα, όταν άφισει να πετάξουν τα τραγουδία του, εκείνοι που θα μεθυσούνη άδοντες αυτά, θα μέινουν θλιμμένοι την έπαύρη, από την πικρή επίγνωσι, ότι η ζωή δεν εινε τόσο ώραία, όσο την ψάλλουν τα τραγουδία...

— Ποιός γνά κάθεται έκει μέσα ;
'Ερασταί ; Ναι, έρασταί, για τους όποιους τίποτε άλλο δεν

υπάρχει εις τον κόσμο από τον άμοιβαίο και ανεξάντηλο τους πόθο, και οι όποιοι δεν κοιτάζουν μακρότερα από τις άγκυλιασμένες τις σκιές τους, που περιπατούν έμπρός τους, κάτω από το φέγγος της σελήνης...

'Αλλά αν εινε έρασταί, γιατί να άγρυπνούη ; Γιατι το φώς, αυτή την ώρα !

Συνήθως οι έρασταί κοιμούνται ένωρις και έξυπνούη άργα. Ίσως εκείνος, να λείπη και αυτή τον περιμένει. Πού να εινη; Μήπως πήγε στους πτωχούς του γονείς του ίσως ν' άσθενούη ; Μόνη της, άναμένουσα, τον συλλογίζεται πειδι πολά και πειδι βαθεία...

Θά γράφη τ' όνομά του στο τραπεζομάνηλο, με το μαχαρισού την άκη, πολλές φορές, τόσες πολλές φορές.

Θ' αναλογίζεται πόσο χαριτωμένα περιπατεί, πόσον όμιλει γλυκά, πόσο φιλεί ζεστά, με πόση δύναμι άγκυλιάζει... Και κάτι το εύφρόσυνο θα χειλιάζει από την καρδιά της...

'Αλλά έπι τέλους θα πειση, για να κοιμηθη, κουρασμένη από συλλογισμούς πανευτυχίας και θα κοιμηθη γλυκά. Ίσως και να έκοιμήθηκε και λησμόνησε να σβύση και το φώς. Και όταν εκείνος σε λίγο θα γυρίση, σιγά-σιγά, άθόρυβα, με τι χαρά, θα την πιάση άπάνω εις τον ύπνο της, τον γλυκόν, τον άλαφρόν, ένα ύπνο άνθους... Θα καθίση κοντά εις το κρεβάτι της και θα την κοιτάξη, θα την κοιτάξη πολλήν ώρα. Τότε αυτή, ένοστικιως, θα μαυτεψη την παρουσια του έκει και θα άνοιξη τα ματάκια της - ώ τα μάτια μιας ώμορφης που ξυπνά - εκείνος τότε γεμάτος από έρωτα, θα να την άγκυλιση, θα την σφιξη. Θα κρύψη το πρόσωπό του, στον υσοχολημένο κόλπο της...

— Ποιός να κάθεται έκει μέσα ;
'Ίσως ένα καλό νοικυκχιό, με τα μικρά παιδιά του ; 'Ένα φθινόπωρο με καλούς καρπούς ; Τι καλλίτερο από την ζωήν, την ήσυχην, την ειρηνική, την καρτερική δυο συζύγων, που ο Λουδοβίκος συναντάει κάθε Κυριακή, να πηγαίνουν εις την εκκλησία ; 'Η μαμά ξανθή, σαν ταλαιπωρημένη, μ' ένα τσιτάκι εύθινο, να κρατάη το μικρότερο παιδάκι της από το χέρι, και ο μπαμπάς - ένα φαρρό κεφάλι υπαλλήλου - περιήφανος γιατι κρατάει από το χέρι, το μεγαλύτερο παιδι, με την σιολήν του μαθητό του Γυμνασιου.

'Ίσως αυτοί θα κάθονται έκει άπάνω ! 'Ο μισθός δεν φθάνει να ζήσουνε καλά. Θα τρώνε διη περισσευσεν από το μεσομέρι, ένω ο μαθητής διαβάζει και το μικρό κοιμάται εις τον καναπέ.

Και όμως, παρ' όλες τις στενοχωρίες τους και τις άθλιότητες, εινε ήσυχαι και εύτυχεις. Τρώουν το φτωχό βραστό τους, με την άγάπη τους, την ειρήνη τους και την άρετή, τριγύρω.

'Α πόσον άξίζει η οικιακή αυτή άγάπη και γαλήνη !...

Ξαφνικά άρχισε να βρέχη. Χονδρές στάλες βροχής, σκάζαν εις το πεζοδρόμιο. Κι' έρχεται πειδι μεγάλη μπόρα... Πρέπει ο Λουδοβίκος να γυρίση σπίτι του. 'Αν και η ώρα εινε περασμένη, η θυμώρος κάθεται ακόμα άγρυπνη και μυαλώνει μια κάλτσα.

Έπι τεύθος, θα μάθη, ποιός άγρυπνει έκει άπάνω, στο φωτεινό παράθυρο, τόσον άργα την νύχτα !

— Δεν μου λές, κυρά Παγώνα, ποιός κάθεται έκει άπάνω και έχει ακόμα φώς στην κάμαρα ; Έρωτά την θυρωράν.

— 'Αχ, κύρ Λουδοβίκο, το άνωτά εκείνην ώρα κανένας πειδι δεν κάθεται. Έκαθόταν ένας γέρος κακομοιρης, που χρωστούσε δύο ένοικια. 'Ο σπιτονοικόχτης δεν το ή ζητούσε, γιατι τον λυπότανε... Σε λίγες μερες θάμπανε εις το πτωχοκομείο. 'Εξαφνα άπόψε πέθανε... Τότε η κυρία που κάθεται εις το επάνω, έδωσε ένα σάβανο να τον τάλιζουνη, και επειδι ο κακομοιρης δεν ειχε κανέναν εις τον κόσμο, να του άνάψη ένα κερι, το βάλβα ένα ένα, από πάνω άπό το κεφάλι του... Τώρα που όλοι οι νοικάτορες εύγροσαν, θα κλείω την πόρτα και θ' άνοιξω να κάμω μια παράκλησι για την ψυχή του. Francois Coppée

ΕΝΑ ΛΙΜΑΝΙ

Θυμάμαι τ' άνοιξιάντικο ξεψύξιμα της μέρας, τα ρόδα του ήλιου τα σκερά, τα ρόδα της χμαίρας σ'αυν παραθύρων τα γυαλιά, σα μέσα σε άνηγονάλη ν' άνθίζουν τάχα σαν το φώς, να σβυσθιν σα ρόδα πάλι.

Τα κυπαρίσσια που έφταναν στου δειλινου την αδρα νυχτιάντικα φυλλώματα, κι' όνειρα εκλώθαν μάρα, και στο βουτό του θεμοκκληριού ν' άνοιγη άργα η καντήλα θλιμμένο νυχτολούλουδο, τα φωταϊνά του φύλλα.

Θυμάμαι στο κατώφλι τους τις γρηές μαυροτυμέντες να κλαίν παληά ναυάγια, κι' αυτές ναυαγομέντες, το λιμανάκι ενός σπιτιού - ψυχή, μακριά που άράξεις ; κι' απ' όλα εδ' εδ' καρτερείς και το γαλό κυττάξεις

Λάμπρες Πορφύρας

